

[Statsministeren.]

parter om ikke igen at lade rent militære hensyn få den afgørende indflydelse på udviklingen; denne appel gælder ikke mindst regeringen i USA. Selv om vort alliancefællesskab er geografisk begrænset og ikke vedrører Sydøstasien, gør det venskabelige forhold, Danmark har til De Forenede Stater, det naturligt for os at gøre denne verdens stærkeste stat bekendt med både vore bekymringer og vore håb.

Som det formentlig vil være tinget bekendt, har udenrigsministeren på et offentligt møde i søndags udtalt sig efter de samme retningslinjer, som jeg her har gjort. Denne udtalelse har jeg i mandags overgivet den amerikanske ambassadør i København, ligesom også den danske ambassadør i Washington efter instruktion har viderebragt udtalelsen til den amerikanske regering. Også regeringerne i Nordvietnam, Sydvietnam, Laos og Cambodia er officielt gjort bekendt med denne udtalelse.

Bodil Koch: Jeg har naturligvis fulgt udenrigsministerens udtalelser og er glad over, at de er sendt til rette sted.

Jeg skal ikke være den, der tør have en fikseret mening i den jungle af sammenhæng, som militær ansvarsfordeling er nu om dage. Det fører så let til, når man stiller et spørgsmål, som jeg har gjort det her, at man anklages for antiamerikanisme. Jeg vil gerne sige, at det modsatte er tilfældet for mit vedkommende; jeg tror, at det, verden må sætte sit håb til, er det, vi forstår ved det andet Amerika.

Men jeg vil gerne spørge statsministeren, om han alligevel ikke mener, at det, der sker for øjeblikket, har en dyb relevans også for vort samfund. NATO-filosofien, kan man på en måde sige, var jo engang magtbalance for at skaffe forhandling og afspænding, men det har jo ganske enkelt vist sig at være tomme ord, og resultatet af denne militære filosofi er blevet en kaprustning uden ende. Jeg kan ikke komme væk fra, at vi i den atlantiske sammenhæng har en overvældende del af ansvaret for det, der sker i dag.

Jeg vil gerne spørge statsministeren, om han ikke mener, at den militære udvikling i USA sætter problemet om Danmarks ansvarssammenhæng med NATO i stadig skarpere relief, om ikke spørgsmålet, som det er

min mening, om vor forbliven eller ikkeforbliven i NATO stadig trænger sig på med stigende styrke. Jeg ville gerne vide, om statsministeren har gjort sig overvejelser af samme art.

Statsministeren (Hilmar Bavnsgaard): Som jeg sagde i mit svar, er jeg af den opfattelse, at netop dette, at USA og Danmark begge er medlemmer af NATO, gør det til en naturlig ting, at vi, selv om det her drejer sig om Sydøstasien, hvor vi ikke er engageret, i særlig grad retter en appel til og understreger vor opfattelse over for USA; det er altså gjort.

Det tragiske i Indokina er jo, at ingen af parterne synes rigtig at efterleve de mange smukke ord, de udtaler om vilje til forhandling.

Som jeg sagde, tør jeg ikke gøre mig til dommer i spørgsmålet om fordeling af ansvaret. Det må derfor konstateres, at fru Bodil Koch har ret i sin fremstilling, og det må desværre sideløbende konstateres, at når man lytter til regeringen i Laos, så har den meget længe forud for dette og vel stadig stærkest rettet sine bebrejdelser mod Nordvietnam. Det er tragisk, at ingen af parterne lægger handling bag de smukke ord.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Poul Dam* til statsministeren:

„Har regeringen draget omsorg for, at fællesmarkedslandene er gjort bekendt med, at en eventuel dansk tilslutning til fællesmarkedet når som helst vil kunne trækkes tilbage ved en lov, vedtaget i folketinget med almindeligt flertal?“

Poul Dam: Udenrigsministeriets folkeretlige rådgiver, professor Max Sørensen, har som bekendt for nylig afgivet et responsum, en redegørelse for de forfatningsretlige problemer i forbindelse med Danmarks indtræden i De europæiske Fællesskaber.

Det er et meget interessant, men jo på ingen måde let læst dokument. Der er dog enkelte ting, der er helt klare, nemlig at forudsætningen for, at man skal kunne indmelde Danmark i De europæiske Fællesskaber uden en grundlovsændring, er, at man anvender grundlovens § 20, som forudsætter, at suveræniteten afgives på nærmere